

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 501-01/15-19/
Ljubljana, 25. 2. 2015

Državni svet Republike Slovenije je na 26. seji 25. 2. 2015, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14), obravnaval pobudo državnega svetnika Tomaža Horvata, mag., za širitev izvajanja državnega presejalnega programa DORA na Goriško ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira pobudo državnega svetnika Tomaža Horvata, mag., in predlaga Ministrstvu za zdravje, Onkološkemu inštitutu Ljubljana in Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, da pobudo proučijo in nanjo odgovorijo.

Pobuda državnega svetnika Tomaža Horvata, mag., se glasi:

Med presejalne centre, ki izvajajo presejalni program za zgodnje odkrivanje raka dojk DORA, naj se uvrsti tudi Splošno bolnišnico dr. Franca Derganca Nova Gorica.

Obrazložitev:

DORA je državni program presejanja za raka dojk, ki ga organizira Onkološki inštitut Ljubljana, v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje in Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Programi presejanja se izvajajo v presejalnem centru na Onkološkem inštitutu Ljubljana in v mobilnih enotah po državi.

Presejanje pomeni pregledovanje navidezno zdravih ljudi s preprosto preiskavo ali testom, da bi med njimi odkrili tiste, ki že imajo začetno obliko iskanega raka. Glavna metoda pri presajanju za raka dojk je mamografija, ki omogoča odkrivanje sumljivih sprememb na dojkah, še preden postanejo tipne, in se je do zdaj izkazala kot najbolj učinkovita metoda za zmanjšanje umrljivosti zaradi raka dojk. Program DORA se je začel izvajati aprila 2008 in je namenjen vsem ženskam med 50. in 69. letom, saj je to obdobje, ko je največja verjetnost, da zbolijo za rakom dojk.

V Sloveniji vsako leto za rakom dojk na novo zbolijo več kot 1100 žensk, vsako leto pa jih zaradi njega izgubimo 400. Če raka odkrijejo zgodaj, je zdravljenje zelo uspešno. Približno polovica rakov, odkritih pri presejanju, je tako majhnih, da je treba kirurško odstraniti le del spremenjenega tkiva, ne pa cele dojke, s kasnejšim onkološkim zdravljenjem (kemoterapija).

Na Goriškem se tudi po sedmih letih od pričetka izvajanja programa DORA slednji še vedno ne izvaja, kljub temu da bi po načrtih v celotni državi moral zaživeti že 2012. Trenutno se program DORA izvaja zgolj v ljubljanski regiji (stacionarna enota na Onkološkem inštitutu Ljubljana, Zdravstveni dom Ljubljana na Metelkovi ter dve mobilni enoti), mariborski regiji (Zdravstveni dom Adolfa Drolca v Mariboru in Klinični center Maribor) ter v Zasavju (Splošna bolnišnica Trbovlje).

Glede na podatke, da je zaradi še neraziskanih vzrokov na Goriškem odstotek žensk, ki zboleajo za rakom dojke, višji od slovenskega povprečja za 15 do 20 %, bi bila takšna širitev programa na omenjeno regijo nujna. Prav tako bi širitev programa na Goriško in ostale regije Slovenije bistveno pripomogla k doseganju zadanega glavnega cilja programa DORA, da se v presejani populaciji zmanjša umrljivost žensk za rakom dojke za 25 do 30 %, pri čemer bi bil uspeh zagotovljen ob pogoju, da se vabilu na slikanje odzove vsaj 70 odstotkov žensk. Če bi bile storitve presejanja na voljo bližje ciljni populaciji (Goriški bi po izračunih pripadel program v obsegu 4000 mamografij), bi se lažje dosegalo zadane odstotke odzivnosti in s tem tudi zadane cilje programa.

Zapoznala širitev programa DORA po celotni Sloveniji se pogosto utemeljuje s pomanjkanjem finančnih sredstev, kadrov in logističnimi težavami, kot vzroke pa kritiki navajajo neustrezno načrtovanje, politične razloge in interese zasebnih izvajalcev ginekoloških storitev, ki izvajajo preventivne preglede dojke z mamografi. Da je moč podvomiti o tehtnih razlogih za zastoj pri širitvi programa DORA na celotno državo, kaže tudi uspešno delovanje še enega presejalnega programa - programa SVIT, namenjenega odkrivanju raka na debelem črevesu, ki prav tako terja ustrezno visoko strokovno usposobljenost, je tehnično zahteven in terja določena finančna sredstva, pa se je kljub temu zelo hitro po začetku njegovega izvajanja razširil po celotni Sloveniji, v njegovem okviru pa se dosega dobre rezultate.

Vzroke za dosedanje neizvajanje programa DORA na Goriškem je težko iskati v pomanjkanju kadrov ali opreme, saj so v Splošni bolnišnici dr. Franca Derganca Nova Gorica že večkrat poudarili, da imajo na voljo tako ustrezen diagnostični aparat kot tudi radiološke inženirje, ki so se na Onkološkem inštitutu v Ljubljani izobrazili za izvajanje mamografij po visokih standardih programa DORA in bi bili pripravljeni sodelovati pri izvajanju programa. Začetek širjenja izvajanja programa DORA na Goriškem bi se torej lahko začel z določitvijo vsaj ene enote presejalnega centra v omenjeni splošni bolnišnici.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za zdravje, Onkološkemu inštitutu Ljubljana in Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, da pobudo proučijo in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) nanjo v roku 30 dni odgovorijo.

Mitja Bervar
predsednik